

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland
t.a.v. mw. H. Maagdenberg
afdeling Ruimte, Wonen en Bodem
Postbus 90602, 2509 LP Den Haag

Datum: 23 januari 2018
Kenmerk: UIT-18-16394
Telefoon: 06 – 52 41 06 77
E-mail: avginkel@hollandrijnland.nl

Onderwerp: Zienswijze ontwerp Wijziging 2018 Visie ruimte en mobiliteit

Geacht college,

Vanaf 15 december 2017 tot en met 25 januari 2018 biedt u het ontwerp Wijziging 2018 Visie ruimte en mobiliteit, het Programma ruimte en de Verordening ruimte 2014 ter inzage aan. Wij hebben het ontwerp met veel belangstelling gelezen en willen hier als regio Holland Rijnland graag op reageren.

Opgavegericht omgevingsbeleid

Met het opgavegericht omgevingsbeleid slaat u een weg in richting meer integraal en gedragen beleid. Een ontwikkeling die wij van harte ondersteunen. Het omgevingsbeleid lijkt op dit moment echter door de modulaire aanpak van de VRM vooral sectoraal en minder integraal uit te pakken. Ook zien wij aandacht voor samenwerking nu nog beperkt terug in deze VRM. Daarnaast gaat onze voorkeur bij dit soort processen uit naar samenwerking aan de voorkant aan integrale en gedragen producten. Nu komt u met een product met een krappe planning in de kerstperiode en stellen wij een zienswijze op. Dit proces kan slimmer. Met meer aandacht voor gebiedsgerichte samenwerking en het verbinden van thema's kunnen we een gezamenlijk gedragen opgavegericht omgevingsbeleid ontwikkelen.

Wij werken graag samen met u om het opgavegericht omgevingsbeleid verder vorm te geven.

Ladder voor duurzame verstedelijking

In de regionale visies, zoals de recent opgestelde Regionale Woonagenda Holland Rijnland, doorlopen wij op regionaal niveau, de Ladder voor Duurzame Verstedelijking. In 2018 starten we met de actualisatie van de regionale kantorenstrategie. Wij verwachten dat aanvaarding door Gedeputeerde Staten





soepeler verloopt, door meer samen op te trekken bij het opstellen van regionale visies.

In de toelichting op de ontwerp wijziging schrijft u dat 'de bonus voor een door Gedeputeerde Staten aanvaarde regionale visie ook is opgenomen in de Verordening Ruimte, als onderdeel van de *provinciale* ladder voor duurzame verstedelijking'. Eerder geeft u echter aan de eigen provinciale ladder los te laten.

Wij verzoeken u het loslaten van de provinciale ladder consequent te verwerken in de stukken.

Detailhandel

Mede naar aanleiding van het Koopstromenonderzoek 2016 heeft u het detailhandelsbeleid tegen het licht gehouden. De resultaten hiervan heeft u verwerkt in de notitie detailhandel 2017.

Wij gaan graag met u in gesprek wat de notitie detailhandel betekent voor het detailhandelsbeleid van de gemeenten in Holland Rijnland.

Behoefteraming bedrijventerreinen

In 2017 heeft u een behoefteraming bedrijventerreinen gemaakt, waarin de kwantitatieve én kwalitatieve behoefte aan bedrijventerreinen in Zuid-Holland is onderzocht. Naar aanleiding hiervan hebben de gemeenten in Holland Rijnland besloten de regionale bedrijventerreinenstrategie te actualiseren. Hierin hebben we niet alleen aandacht voor de uitbreidingsvraag, maar nadrukkelijk ook voor de vervangingsvraag. In Holland Rijnland zijn in totaliteit vraag en aanbod in kwantitatief opzicht redelijk in evenwicht: er dreigt geen overschot of tekort aan bedrijventerreinen, al verschilt dit per subregio. In kwalitatief opzicht is er wel een mismatch. We zien bijvoorbeeld een groter aanbod van bedrijventerreinen voor bedrijven met een lichte milieucategorie, terwijl we vraag hebben naar terreinen voor bedrijven met een zwaardere milieucategorie.

We willen u hierbij informeren dat we verwachten onze geactualiseerde bedrijventerreinenstrategie in de loop van 2018 aan u te kunnen aanbieden.

Instrumentarium wonen

Wij waarderen de handreiking van de provincie om de regio's te ondersteunen bij het opstellen van woonvisies en maken daar graag in de toekomst gebruik van. Dit aanbod tot samenwerking staat echter haaks op de uitspraak dat de provincie bij uitblijven van de regionale woonvisie deze zelf opstelt.

Wij verzoeken u de VRM op dit onderdeel te wijzigen.

In de nota van toelichting staat nu dat de regionale woonvisie een beleidsinstrument is van de provincie. Dit behoeft enige nuancering. De regio stelt het woningbouwprogramma op op basis van de Regionale Woonagenda. Het woningbouwprogramma (planlijsten kwantitatief / kwalitatief) en de bonus bij provinciale aanvaarding (namelijk snelle goedkeuring bestemmingsplannen) zijn beleidsinstrumenten van de provincie.



Wij verzoeken u dit aan te passen in de tekst.

Om tijdig in te kunnen spelen op de behoefte in de regio is een variatie aan woningbouw op inbreidings- en uitbreidingslocaties gewenst, met oog voor de voor- en nadelen van de verschillende oplossingen. Wij delen de nadruk die de provincie geeft aan het bouwen binnen de BSD, maar vinden dat daarbij ook maatwerk nodig is. Daarbij zien wij grote verschillen tussen het verstedelijkte en het landelijk gebied in onze regio.

Wij verzoeken u voor het verstedelijkte en landelijke gebied verschillende benaderingen toe te passen, waarbij de vitaliteit van de kleine kernen niet uit het oog moet worden verloren.

Aan de gemeenten vraagt de provincie om over de gemeentegrenzen heen te kijken. Logisch want onze inwoners kiezen geen woonruimte in een gemeente of provincie, maar op een voor hen aantrekkelijke locatie. Met een opmerking dat bovenregionale verplaatsing van behoefte alleen kan plaatsvinden met schriftelijke instemming van alle betrokken regio's en provincies verwacht u een maakbaarheid van de samenleving die wij in de praktijk niet terugzien.

Wij verzoeken u dit gegeven veel sterker mee te laten spelen in uw beleidskeuzes en ook over de provinciegrenzen heen te kijken.

In onze Regionale Woonagenda 2017 die nu ter inzage ligt, hebben wij niet alleen gekeken naar de kwantitatieve maar ook naar de kwalitatieve behoeften. Daar hoort een goed monitoringsysteem bij. Graag denken we mee over het verbeteren van de behoefte-ramingen (provinciale bevolkingsprognose en Woningbehoefte-raming).

Wij zien graag dat de behoefte-ramingen meer rekening houden met de daadwerkelijke marktopnamecapaciteit. Aansluitend denken we graag mee met de kwantitatieve en kwalitatieve monitoring van de plannen.

Het opstellen van een regionale woonagenda is een zeer intensief traject. Wij zien dat u de verplichte cyclus van drie jaar loslaat. Als reden geeft u aan dat er ontwikkelingen kunnen zijn om de woonvisie juist eerder te actualiseren.

Wij verzoeken u om ook de mogelijkheid op te nemen in de VRM om de woonagenda later te actualiseren en om tussentijdse wijzigingen door te laten voeren door de regio.

Energietransitie

Om de landelijke en provinciale ambities op het gebied van energie toe te spitsen op ons grondgebied, hebben wij met u een Regionaal Energieakkoord ondertekend. We zetten hierin stevig in op energiebesparing, de warmtetransitie en zon op daken. Daarnaast maakt ook duurzame energieopwekking met behulp van windmolens en zonnevelden een belangrijk onderdeel uit van dit akkoord.





Wij waarderen uw betrokkenheid op dit thema en zien positieve ontwikkelingen ten aanzien van de warmtetransitie, nul op de meter nieuwbouw, de toepassing van duurzame energie in het openbaar vervoer en duurzame lokaal opgewekte energie-inkoop.

Vanuit het Regionaal Energieakkoord stellen we komende tijd kaders en kansen op voor de opwekking van duurzame energie. Denk daarbij aan ruimtelijke kaders en sociaaleconomische randvoorwaarden, waaronder draagvlak bij de omwonenden. Daarnaast stellen wij komend jaar een breed gedragen locatiekaart op voor het opwekken van duurzame zon- en windenergie met als tijdshorizon 2025. Ook semi-permanente zonnevelden, die bijvoorbeeld geplaatst kunnen worden op tijdelijk buiten gebruik zijnde bollenpercelen (rondreizende zonnevelden), nemen we hierin mee. Hierbij houden we ook rekening met andere opgaven in de regio, zoals de landschappelijke herstructurering van de Bollenstreek, de woningbouwopgave, recreatie en bodemdaling in het Groene Hart.

In de ontwerp VRM zien we iets meer ruimte voor de opwekking van duurzame energie. Deze ontwikkeling sluit qua snelheid echter niet aan bij de urgentie van de opgave. Deze behoudende koers valt ook niet te rijmen met de ambitieuze doelstellingen die de provincie in haar eigen energieagenda Watt anders heeft opgenomen. Wij zijn van mening dat we de fase van "experimenteerruimte" inmiddels ruimschoots gepasseerd zijn, dat windturbines en zonnevelden onvermijdelijk zijn om de afgesproken energiedoelstellingen te halen en daarom deel zullen uitmaken van het landschap van de regio, waaronder het (deel van onze regio in het) Groene Hart.

Wij verzoeken u om in de VRM meer ruimte beschikbaar te maken voor windmolens, zonnevelden en/of energieparken in onze regio, op basis van de hierboven genoemde regionale kaart, zodat wij kunnen inspelen op kansrijke ontwikkelingen in het veld met draagvlak vanuit inwoners en gemeente. En daarbij ook de mogelijkheid op te nemen om de combinatie van gelijktijdig opwekking door zon- en windenergie te zien als meervoudig ruimtegebruik. Wij verzoeken u het provinciale zon- en windbeleid op basis van deze uitkomsten nu al te wijzigen en niet pas na 2020. Deze aanpassing is essentieel om de doelstellingen (2,5 PetaJoule in 2025) uit het Regionaal Energieakkoord te behalen.

Daarnaast nodigen wij u uit om in het kader van ons Regionaal Energieakkoord actief deel te nemen aan het maatschappelijke gesprek over windenergie en zonnevelden dat komend jaar al in onze regio gaat lopen.

Wij zijn positief over de minder stringente houding ten aanzien van de opschaling van de (wind)locaties Papemeer Zoeterwoude en Spookverlaat Alphen aan den Rijn. Het draagvlak hiervoor is er niet alleen in de politiek maar ook bij de inwoners, blijkt uit een recente enquête onder bewoners van de gemeente Alphen aan den Rijn. De reacties op de vragen betreffende het thema duurzaamheid geven blijk van het toegenomen bewustzijn in de samenleving dat een overstap naar een duurzame energievoorziening onvermijdelijk is. Uit de antwoorden spreekt ook het besef dat de noodzakelijke energietransitie fysieke en visuele implicaties heeft voor de leefomgeving. Desondanks laat een meerderheid van de ondervraagden het



opwekken van hernieuwbare energie prevaleren boven de openheid van het polderlandschap.

Ook bij de vervanging van bestaande infrastructuur vragen wij u om nu al rekening te houden met het verder verduurzamen van de leefomgeving door ruimte te reserveren voor transformatorhuisjes, grotere elektrakabels, en indien het gas toch vervangen wordt, deze dan 'multifunctioneel' inzetbaar maken. Dit zal zowel op gemeentelijk, (sub)regionaal als provinciaal niveau gerealiseerd moeten worden.

Wij vragen u de opschaling van deze locaties niet alleen te beperken tot de hoogte van de windturbines, maar ook uitbreiding van de locatie met een zoeklocatie voor een windlint langs de N11 onder voorwaarden mogelijk te maken.

Vraagstukken bebouwing buitengebied

Vraagstukken ten aanzien van de bebouwing in het buitengebied willen wij graag veel meer integraal en meer gebiedsgericht benaderen. Waarbij we bij nieuwe functies voor voormalige agrarische bebouwing en leegstaande kassen niet alleen kijken naar bedrijven en woningbouw, maar ook naar mogelijkheden op het gebied van energie, biodiversiteit, recreatie, bodemdaling en klimaat in combinatie met bijbehorende agrarische gronden.

Dit geldt ook ten opzichte van het richtpunt dat kassen buiten de glastuinbouwgebieden, die geen tuinbouwfunctie meer hebben, worden gesaneerd en dat hierbij hergebruik van andere functies is uitgesloten.

Wij vragen u om meer integraal te kijken naar gebiedsontwikkeling in het buitengebied en mogelijkheden voor andere ontwikkelingen, zoals de energietransitie niet uit te sluiten.

Wij zijn positief over uw ambitie om Zuid-Holland als aantrekkelijke (toeristische) bestemming verder te ontwikkelen. Het gebied in het gouden kwadrant tussen Amsterdam, Haarlem, Den Haag en Utrecht, met bijna 5 miljoen inwoners, heeft een enorme economische en recreatieve potentie om uit te groeien tot een groot vaargebied vergelijkbaar met de Friese Meren. Dat voorziet in vraag van bewoners van de Randstad naar nabije recreatiemogelijkheden en zorgt tegelijk voor een versterking van de positie van de metropolen Amsterdam, Rotterdam-Den Haag in de internationale concurrentie. Groen en water onder handbereik zijn in de concurrentie met andere metropolen een exclusieve vestigingsplaatsfactor. Om deze voorsprong te behouden zijn extra investeringen nodig. In Holland Rijnland is momenteel veel aandacht voor het versterken van de waterrecreatie. Ook in dit kader zien wij kansen voor het uitbreiden van verblijfsrecreatie.

Wij werken graag mee met de verkenning naar verblijfsrecreatie.

Kaartwijzigingen en overige wijzigingen

Bij het opschonen van de 3 ha kaart stelt u voor enkele locaties te schrappen in onze regio. Wij kunnen ons vinden in deze wijziging. Bij de overige wijzigingen stelt u voor om in onze regio enkele andere wijzigingen door te voeren. Ook hierin kunnen wij ons vinden.





Kantorenbeleid

Momenteel werkt u aan een actualisatie van de behoefteanalyse Kantoren. Mede op basis hiervan zal Holland Rijnland in de loop van 2018 de regionale Kantorenstrategie actualiseren. Wij zijn tevreden dat u vooruitlopend hierop in het kader van Slim Ruimtegebruik kleine aanpassingen in het (lokale) kantorenaanbod in gemeenten eenvoudiger mogelijk maakt.

Contactpersoon binnen Holland Rijnland is Xandra van Ginkel. Voor vragen en opmerkingen kunt u contact met haar opnemen.

Hoogachtend,
het Dagelijks Bestuur
Holland Rijnland,
de secretaris – directeur,

de voorzitter

L.A.M. Bakker

H.J.J. Lenferink